

Jakub Butler, hrabia Kilkenny (Cill Choinnigh miasto w pld. - wsch. Irlandii z rodowym zamkiem z XIII w.), przedstawiciel jednej z najpotężniejszych szlacheckich rodzin irlandzkich. Jego ród wywodzi się ze Wschodniego Munsteru (Mumha) założonego w 1177r. przez Teobalda Wielkiego, który z nadania angielskiego króla Henryka II założył hrabstwo Ormond. W czasach panowania królowej Elżbiety I, lordem - namiestnikiem był jej faworyt Tomasz, X hrabia Ormond (1532-1614), który jako jedyny z rodu opowiedział się po stronie Anglii w powstaniu, które wybuchło w Irlandii w 1595r. W 1607r. powstanie upadło i 99 rodzin hrabiów z dwóch młodszych linii Butlerów udało się na emigrację gł. do Niderlandów, wśród nich Jakub hrabia Kilkenny.

Jakub Butler pojawia się w armii irlandzkiej posłanej szwedzkiemu królowi Karolowi IX do walki z Zygmuntem III Wazą, królem polskim. Jako katolik, przy pierwszej okazji przechodzi na stronę polską. W randze pułkownika polskich wojsk koronnych, podlegając bezpośrednio hetmanowi Żółkiewskiemu, odparł we wrześniu 1617r. pod Buszą najazd Tatarów. W dowód zasług na sejmie warszawskim w 1627r. otrzymał indygenat (przyznanie cudzoziemskiemu arystokracie szlachectwa polskiego). W czasie I wojny polsko-szwedzkiej (1628-1630) walczył na terenie Prus. W 1629r., jako pierwszy, powiększył swój pułk o kompanie dragonów (kawaleria); piechota liczyła 6 rot (kompanii), z których jedna wstąpiła się kilka lat później w bitwie pod Smoleńskiem (wrzesień 1633r.). W 1630r. z oddziałem 600 dragonów wyprawił się na Śląsk, oddając pułki bratankowi Walterowi, który walczył pod dowództwem księcia Albrechta von Wallensteina, głównodowodzącego cesarskimi wojskami Ligi Katolickiej w wojnie 30-letniej.

W 1634r. pułk J. Butlera stał się gwardią przyboczną króla polskiego Władysława IV Wazy. Jakub Butler zginął w bitwie pod Batochem w 1652r.

W XVII-XVIII w. wielu członków tej rodziny służyło Rzeczypospolitej, głównie w wojsku i administracji, np. generał major Wilhelm (William) Butler, brat Waltera, założyciel polskiej gałęzi rodu, czy Marek i Aleksander Butler